

ОТКРИЙТЕ ЖИВОТА В ОКЕАНА!

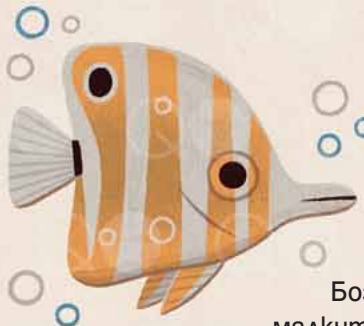
Океаните са дом на безброй създания – от гребни и невидими с просто око до най-големите животни на Земята. Учените са открили и описали около 250 000 вида, но смятат, че това е едва една десета от действителния им брой. Огромното видово многообразие на морските обитатели се дължи на разнообразните условия на живот в океана. Крайбрежните води и откритият океан, осветената от слънцето водна повърхност, дълбините и дъното предлагат различни условия и са местообитания на различни организми.

ЖИВОТНИ

В океаните живеят представители на пет основни групи животни.

Риби

Рибите могат да живеят само във водна среда. Те имат перки вместо крайници и дишат разтворения във водата кислород чрез хриле, разположени от двете страни на главата.

Бозайници

Бозайниците хранят малките си с мляко. Покрити са с козина или рехави косми, дишат въздух с белите си дробове. Ето защо докато плуват и се гмуркат, трябва периодично да се показват на повърхността, за да поемат въздух.

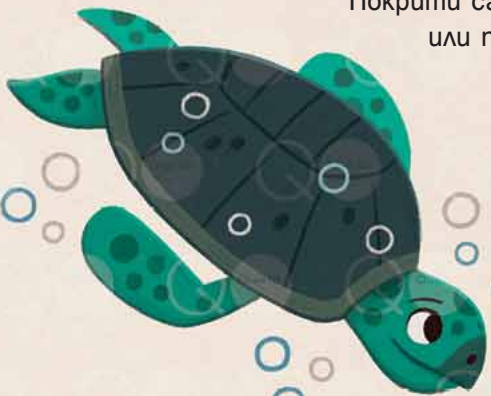
Птици

Птиците имат клон, два крака, двойка крила и компактно тяло. Снасят яйцата си на сушата и дишат атмосферен въздух с белите си дробове.

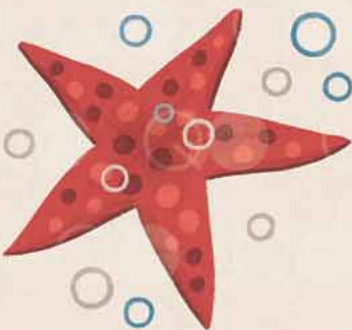
Влечуги

Покрити са с гребни люспи или по-големи костни плочки. Дишат въздух с белите си дробове и редовно се показват на повърхността, за да дишат.

Безгръбначни

Такива са повечето морски (а и сухоzemни) животни. За разлика от останалите групи, те нямат костен скелет. Някои имат съвсем меко тяло, а други са покрити с твърда обвивка или черупка.

ПОДВОДНИ АПАРАТИ

Учените изследват океаните и живота в тях с дистанционно управляеми (роботизирани) апарати или от борда на батискафи (обитаеми подводни апарати). Дълбоководните апарати имат изключително здрава обшивка, за да издържат на огромното налягане дълбоко под водната повърхност. Снабдени са с мощни светлинни прожектори, за да осветяват плътния мрак, както и с роботизирани „ръце“ за събиране на проби от дъното и за улавяне на някои животни. Батискафите са снабдени с кислород, за да могат хората в тях да дишат в продължение на няколко часа. Най-голямата дълбочина, достигната от хората, е 11 000 метра – в Марианската падина, в Тихия океан.

ДА СЕ ГМУРНЕМ!

Време е да надникнем под водата! Набелязали сме пет места в Световния океан, където се срещат невероятни животни. Отстранете покриващия слой на скреч полетата в илюстрациите, за да видите някои от обитателите на тези места! Опитайте се да ги разпознаете, като използвате наученото за морските животни от тази книга.

СЛОЕВЕТЕ В ОКЕАНА

Открит океан наричаме необятната морска шир далеч от брега, където сушата не се вижда. Водните маси в открития океан се наричат пелагиал, а дъното под тях – абисал. В дълбочина пелагиалът се дели на зони според светлината, достигаща до тях.

Осветена зона

Нарича се и еуфотна. Слънчевата светлина прониква до около 200 метра дълбочина и позволява тук да се развиват растения, затова животните са най-многобройни и най-разнообразни.

Зона на полумрака

Нарича се и дисфотна зона. Тук прониква оскъдна светлина, затова е сумрачно и по-студено. Без светлина растенията не могат да съществуват и видовете животни са по-малко.

Зона на пълния мрак

Нарича се и афотна зона и се дели на етажи. На дълбочина над 1000 метра царя вечен непрогледен мрак. На повърхността температурата на морската вода зависи от географската ширина и варира от 2 до 29°C. На дълбочина до 370 м спада бързо, а до 2200 м се понижава по-бавно. Под тази дълбочина температурата е почти неизменна – около 3-4°C. Организмите в океанските дълбини са приспособени за живот при тъмнина, студ и смазващо водно налягане.

0 - 200 метра дълбочина

200 - 1000 метра дълбочина

1000 - 4000 метра дълбочина

4000 - 6000 метра дълбочина

6000 - 11 000 метра дълбочина

епипелагиал

мезопелагиал

батипелагиал

абисопелагиал

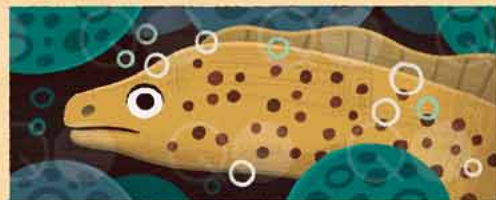
хагал (ултраабисопелагиал)

В КОРАЛОВИЯ РИФ

Кораловите рифове се намират в топлите плитки (и осветени от слънцето) морета. Представляват скали, създадени от коралови полипи – миниатюрни безгръбначни с меко, нежно телце. Те живеят прикрепени на огромни множества, като всеки полип отделя варовик и си изгражда скелет. С времето скелетите на умрелите полипи се натрупват и оформят рифа. На повърхността му постоянно се развиват нови полипи. В рифа има изобилие от храна и убежища за много животни.

МУРЕНА

Това са най-разпространените хищници в кораловите рифове. Денем се спотайват в скални цепнатини, като подават само главата си и се озъртат внимателно. Щом забележат преминаваща скарита или риба, нападат светкавично. Задържат хлъзгавата плячка с острите си зъби. Нощем излизат на лов. Змиевидното им тяло е дълго до 1–1.5 м.

КАРИБСКА РИФОВА АКУЛА

Това е най-често срещаната акула в Карибите и един от най-едриите хищници в карибските рифове – на дължина достига до 3 м. Ловува предимно нощем. Денем си почива на морското дъно или се крие в скални кухини и подводни пещери.

КАРИБСКИ РИФОВ ОКТОПОД

Денем карибският рифов октопод се крие в тъмните си убежища сред скалите. Много трудно е да бъде забелязан, защото умело сменя окраската и релефа на кожата си и може да се слее с обкръжението си, като удивително наподобява зелено гладко водорасло или пъпчест червен корал. Ловува нощем рибки, ракообразни и червеи. С големия си мозък октоподите са най-интелигентните безгръбначни.

РИБА ПАПАГАЛ

Зъбите ѝ са слети в пластинки и образуват клън, подобен на папагалския. С него остъргва полипи и микроводорасли от камъните. Силният хрускащ звук се чува на няколко метра. Храни се денем. Нощем се увива в „спален чувал“ от слуз, която отделя от устата си. Учените предполагат, че така скрива миризмата си от хищници и се предпазва от паразити. Сутрин за излизането от „чувала“ ѝ трябва 30 минути.

РИБА КАТЕРИЦА

Тези риби имат бодливи люспи, шипове в перките и невероятно големи очи, с които виждат и нощем. Денем се крият на тъмно в скалните цепнатини. Издават силни груктящи звуци, за да отпугнат евентуални нападатели или за да общуват със себеподобните си.

